

РЕШЕНИЕ

№ 1284

гр. София, 27.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 41 състав,
в публично заседание на 15.02.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Луиза Христова

при участието на секретаря Мариана Велева, като разгледа дело номер **307** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 – чл.178, във връзка с чл.58 от Административно – процесуалния кодекс /АПК/ и § 8 от ПЗР на АПК. Образовано е по жалба на С. С. И., чрез адв. Р., срещу мълчалив отказ на областния управител на област С. от предоставяне на административна услуга – издаване на удостоверение за наличие или липса на акт за държавна собственост във връзка със заверка на 1 бр. молба-декларация за признаване правото на собственост върху недвижим имот чрез извършване на обстоятелствена проверка по реда на чл.587 ГПК.

В жалбата са наведени доводи за незаконосъобразност на оспорения отказ. Сочи се, че при подадена молба-декларация по чл. 587 от ГПК областният управител е длъжен единствено да провери и удостовери дали недвижимият имот е актуван като държавна собственост. Ако имотът не е държавен, административният орган следва да извърши поисканата услуга и да завери молбата-декларация, тъй като действа при условията на обвързана компетентност. Иска се отмяна на отказа и връщане на преписката на органа със задължителни указания за предоставяне на поисканата административна услуга в определен от съда срок. Претендират се разноски.

Ответникът – областният управител на област С., чрез процесуалния си представител, сочи, че липсата на произнасяне по заявлението се дължи на факта, че има законово нарушение, за което е сезирал компетентните органи. Моли жалбата да бъде отхвърлена като неоснователна.

Административен съд София-град, като прецени събраните по делото доказателства и

доводите на страните, приема за установено следното от фактическа страна:

Жалбоподателят С. С. И. е подала заявление по образец рег. № ОА23-21052/27.11.2023г. до областния управител на област С. за извършване на административна услуга – издаване на удостоверение за наличие или липса на акт за държавна собственост на имот или за отписване на имота от актовете книги - за поземлен имот с идентификатор 00357.5345.1174 по КККР на [населено място], находящ се в [населено място], кв. К., включен в УПИ I-1085, кв.11а по действащия регулационен план. Към заявлението е приложена молба-декларация от С. С. И. до нотариус с район на действие Софийски районен съд за извършване на обстоятелствена проверка по реда на чл. 587 ГПК на ПИ с идентификатор 00357.5345.1174 по КККР на [населено място] и признаване на правото на собственост на молителя върху имота. Молбата-декларация е заверена от отдел „Управление на общинска собственост“ към район „Нови Искър“ СО, като към преписката е приложено удостоверение № РНИ23-МД94-62 от 13.11.2023г. в уверение на това, че ПИ с идентификатор 00357.5345.1174 по КККР на [населено място] няма общински произход, не е актуван като общински и не е актуван като държавен до 01.06.1996г. Посочено е още, че имотът е възстановен на наследниците на Ц. А. Я. в стар иреални граници, като същите са подали възражение срещу исканата обстоятелствена проверка. Приложено е и удостоверение № РНИ23-МД94-62 от 28.07.2023г. на зам. Кмета на район „нови Искър“1, според което за имота няма отчуждителна преписка. Видно от скица на л. 19 за ПИ с идентификатор 00357.5345.1174, същият е идентичен с част от ПИ с пл. № 137 по КРП, одобрен със заповед № РД-50-09-234 от 12.06.1984г. на главния архитект на С., и с част от ПИ с пл. № 382 по КП, одобрен със заповед № 292 от 24.02.1968г. на зам. министъра на архитектурата и благоустройството, както и с имот с пл. № 10382 по помощния план на кв. К. от 2007г. В разписния лист към помощния план за собственик на имота е посочен Ц. А. Я.. Въз основа на тези данни и в срока по чл. 57, ал.2 от АПК исканата административна услуга не е извършена. Вместо това ответникът е сезирал директора на СДВР за извършване на проверка, като изрично е посочено, че в Областната администрация на област С. не се открива съставен акт за държавна собственост за имота – предмет на искането.

При така установените факти, Административен съд София – град, 41 с-в, обосновава следните правни изводи:

Жалбата е допустима, тъй като е подадена от надлежна страна и в срока по чл. 149, ал. 2 във вр. с чл. 57, ал. 2 от АПК, изтекъл на 04.01.2024г. Разгледана по същество, е основателна по следните съображения:

Съгласно чл.21, ал.2 и ал.3 от АПК индивидуален административен акт е и волеизявлението, с което се декларира или констатира вече възникнали права и задължения, както и волеизявлението за издаване на документ от значение за признаване, упражняване или погасяване на права и задължения, както и отказите за издаването им. Съгласно § 1, т.2, б. „а“ и „б“ от ДР на Закона за администрацията, административна услуга представлява издаването на индивидуални административни актове, с които се удостоверяват факти с правно значение, както и такива, с които се признава съществуването на права и задължения. В този смисъл искането представлява такова за извършване на административна услуга, а именно - издаване на удостоверителен документ. Съгласно § 8 от ПЗР на АПК „уредените в кодекса производства за издаване на индивидуални административни актове и тяхното обжалване по административен и съдебен ред се прилагат и при извършването на

административни услуги, както и при обжалването на отказите за извършването им, освен ако в специален закон е предвидено друго.” Следователно, административният орган е отказал да уважи искане за извършване на административна услуга по смисъла на чл. 21, ал.2 и ал.3 от АПК във връзка с § 1, т. 2, б. „а” и „б” от ДР на Закона за администрацията и съответно този отказ подлежи на оспорване по съдебен ред.

Искането, като отправено към областния управител за заверка на молба-декларация, че имотът не е държавна собственост, е продиктувано от забраната в чл. 86 от Закона за собствеността, който разпорежда, че не може да се придобие по давност вещ, която е публична държавна или общинска собственост. Тоест, с тази заверка се установява част от фактическия състав на чл. 79, ал. 1 ЗС. Тази заверка е необходима във връзка с производството по снабдяване с нотариален акт по обстоятелствена проверка в рамките на охранителното производство по чл. 587 от ГПК, при което административният орган удостоверява единствено факта дали имотът е актуван като държавна собственост. Според чл. 587, ал. 3 от ГПК въз основа на доказателствата по ал. 1 и 2 нотариусът се произнася с мотивирано постановление, като ако с него признае правото на собственост, издава на молителя нотариален акт за собственост върху недвижимия имот. Следователно компетентен да извърши проверка и съответно да удостовери правото на собственост или да откаже издаване на нотариален акт е нотариусът. В компетентността на административния орган е единствено да извърши исканата административна услуга и да удостовери факти, относими към нотариалното производство, а именно - дали имотът е или не е актуван като държавен по реда на Закона за държавната собственост. Извършването на административната услуга обхваща издаване на административен акт, с който се удостоверява именно този факт. За допустимостта на предмета на охранителното производство по чл. 587 от ГПК следи само нотариусът. Нотариусът следва да установи и липсата на законови пречки за реализацията на този способ за придобиване на собственост и ограничени вещни права. Съгласно чл. 574 от ГПК нотариусът не може да извършва нотариални действия относно противоречащи на закона или на добрите нрави сделки, документи или други действия. Освен това доказателствената сила на нотариалния акт, издаден по реда на чл. 587 от ГПК, е оборима и всяко трето лице може да докаже в производство по чл. 537, ал. 2 от ГПК, че титулярът по нотариалния акт не е собственик. В този смисъл е и трайната практика на Върховния административен съд: Решение № 790 от 20.01.2010 г. на ВАС по адм. д. № 4900/2009 г., III о.; Решение № 5501 от 28.04.2010 г. на ВАС по адм. д. № 11547/2009 г., III о.; Решение № 16216 от 18.12.2012 г. на ВАС по адм. д. № 4989/2012 г., III о.; Решение № 3439 от 12.03.2013 г. на ВАС по адм. д. № 6131/2012 г., III о.; Решение № 8393 от 14.06.2011 г. на ВАС по адм. д. № 1492/2011 г., IV о.; Решение № 2527 от 21.02.2013 г. на ВАС по адм. д. № 6052/2012 г., III о.; Решение № 4461 от 1.04.2013 г. на ВАС по адм. д. № 7002/2012 г., III о.; Решение № 11074 от 23.10.2015 г. на ВАС по адм. д. № 14702/2014 г., IV о.; Решение № 7866 от 21.06.2017 г. на ВАС по адм. д. № 2429/2017 г., III о. и мн.др./

В производството по реда на чл. 587, ал. 2 ГПК нотариусът ще преценява всички материални предпоставки за придобиване на собствеността, законовите забрани, ако са налице такива, както и други пречки, поради което на кого принадлежи правото на собственост върху имота е извън компетентността на областния управител. Последният следва само да извърши административната услуга и да попълни удостоверителната част на молбата-декларация с данните за имота, с които разполага.

Собствеността върху имота и неговият статут не е пречка за попълване на данните в молбата-декларация, тъй като евентуалната колизия на права е в преценката на нотариуса. Исканата услуга се свежда до отразяване на действителното положение на имота, такова каквото е по книгите за регистрация на държавната собственост. Отказвайки да завери молбата-декларация по съображения че имотът е записан на друго лице, административният орган на практика е иззел функциите на нотариуса.

Непопълването на депозираната молба-декларация, която ще послужи за извършването на обстоятелствена проверка, с посочените по-горе данни лишава жалбоподателя от възможността да осъществи предвиденото охранителното производство чл. 587 от ГПК. По това самостоятелно искане за извършване на административна услуга областния управител не се е произнесъл в установения от чл. 57, ал. 2, във вр. с чл. 21, ал. 3 АПК и § 8 от ПЗР на АПК срок. Този срок в случая е изтекъл, като непроизнасянето на органа се смята за мълчалив отказ, съгласно чл. 58, ал. 1 АПК. Отказът на органа да изпълни това задължение противоречи и на основни принципи на административния процес - визирани съответно в чл.4 ал.1 от АПК /"административните органи действат в рамките на правомощията си, установени от закона"/; в чл.4 ал.3 от АПК /"Субектите на административния процес са длъжни да упражняват своите права и свободи, без да вредят на държавата и обществото и на правата, свободите и законните интереси на други лица"/; също в чл.6 ал.1 от АПК /"Административните органи упражняват правомощията си по разумен начин, добросъвестно и справедливо"/; както и в чл.9 ал.1 от АПК /"При условията, посочени в закона, административният орган е длъжен да започне, да проведе и да приключи административното производство, освен ако издаването на акта е предоставено на свободната му преценка"/.

Като не е извършил исканата административна услуга в установения срок и при наличие на предпоставките за извършването ѝ, административният орган е постановил незаконосъобразен мълчалив отказ, който следва да бъде отменен. Преписката следва да се върне на областния управител на област С. за произнасяне по същество в срока по чл. 57, ал. 2 от АПК, като при произнасянето си областният управител следва да изложи мотиви, които впоследствие съдът би могъл да провери за законосъобразност. В този смисъл РЕШЕНИЕ № 4633 ОТ 02.05.2023 Г. ПО АДМ. Д. № 1577/2023 Г., III ОТД. НА ВАС, РЕШЕНИЕ № 6151 ОТ 08.06.2023 Г. ПО АДМ. Д. № 3108/2023 Г., III ОТД. НА ВАС, и др.

При този изход на спора в полза на жалбоподателя следва да бъдат присъдените направените по делото разноски за 10 лв. внесена държавна такса и 1000 лв. заплатено адвокатско възнаграждение съгласно чл.5 от договор за правна помощ на л.10.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. 2, вр. чл. 173, ал. 3 от АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 41-ви състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на С. С. И., чрез адв. Р., мълчалив отказ на областния управител на област С. да се произнесе по заявление рег. № рег. № ОА23-21052/27.11.2023г. за извършване на административна услуга – заверка на молба-декларация за снабдяване с нотариален акт по обстоятелствена проверка по реда на чл.587 ГПК.

ВРЪЩА преписката на областния управител на област С. за извършване на поисканата административна услуга по заявление рег. № ОА23-21052/27.11.2023г.,

подадено от С. С. И. - заверка на молба-декларация за снабдяване с нотариален акт по обстоятелствена проверка, в 7-дневен срок от влизането на настоящото решение в сила.

ОСЪЖДА Областна администрация на област С. да заплати на С. С. И. сумата от 1010 лева, представляваща разноси по делото.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: